

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Acta et decreta

Hieronymus von Croaria

[Hagenau], 11. Apr. 1500

Sessio quartadecima in qua Carolus de malatestis renunciavit paptui
nomine domini Gregorii duodecimi

[urn:nbn:de:bsz:31-313501](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-313501)

Sessione XIII

nis et vini exhortauerit: et sic faciendum esse suscipiant inlicita eis, pro modo
culpe penitentia salutari. Qui propter ex illis ad penitentiam redire non curauerunt
sunt a iudicio indurato per censuras ecclesiasticas per eos ut heretici sunt conder
cendi. Inuocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii secularis.
Quibus lectis magister Johannes de scribanis et magister Henricus de Piero
promotores petierunt ruderem per dominum imperatorem cardinales et ceteros
platos an placeret. Presidens autem dominus Hostienensis, ruderem nomine colle
gii cardinalium, placet. Sic rex Roma. Sic successiue reueredissimi
mi presides domini episcopi Antonius recordienensis, per italicam, Stephanus do
leus, per Gallicanam, Nicolaus mensburgenensis, per germanicam, et Patri
cius cartagenensis, per anglicanam in ambone exites ruderem placet.

Sessione quattodecima in qua Carolus de malatesta, re
nunciavit papatus nomine domini Gregorii duodecimi.

Anno a nati uitate domini, M. cccc. xv. Aprilis
ca sede vacante regnanteque se
renissimo et inuictissimo principe domino Sigismundo Ro
ma, et hungarie rege, Regnoz suoz anno hungarie
xxxix, Romane electionis quinto, Coronationis pro primo, die autem Jo
uis quarta mensis Julii fuit tertia sessio generalis per synodum Constantiam
in ecclesia cathedrali Constantiam, super dicta, parte ibidem dicto serenissimo
mo domino Sigismundo Ro, et hungarie rege, cum insignibus regalibus
et nobilibus sibi in his fuerunt vice dominus Lodouico comiti palatis
no rheni, in pomo sine mundo, Henrico duce bavarie in ense, Fris
derico Burgho nurnbergensi in ceptro, et Andrea filio Suen
le barone de hungaria in corona multitransibus ceterisque principibus in
numero copiosa. Presentibus ibidem reuerendissimis patribus Johanne episcopo
Hostienensis, viuariensis, cardinali, Angelo landeni, Jordano de vici
nis ceterisque cardinalibus Patriarchis archiepiscopis episcopis
abbatibus et alijs patribus in copiosa multitudine. In cuius quo
dam sessionis principio prefatus dominus Roma, rex, indutus vestibus
regalibus recessit de sua sede solita et transiit ad aliam sedem post
tam in fronte aliarum tanquam presidens, per tunc in concilio Johanne
domino triti, Sixti cardinali ragusino, et Carolo de malatesta, do
micello Ariminensi procuratoribus domini Angeli Cozzario
Gregorio, duodecimi, in sua obedientia nuncupati ad auctorizandum

Bessio XIII

pellū & cedendū papatū noīe dicit Gregorij sedētib; iuxta reges
in quodā banco respiciēte versus congregatiōē synodi Costan.
Deinde cantatis antipha Veni sancte spūs, ac hymno Veni cre
ator spūs dictaq; collecta de pace p dñm cancellariū cardinalem
Uuarieñ, subsequēte p venerabilē virū dñm Job venger p̄bo
notariū dñi Ludouici comitis palatini lecte fuerūt due bulle sez
quentis tenoris.

Gregorius eps suus fuoz dei dilectis filijs Johi
triti sc̄i Sini p̄bio cardinali aplice ses
dis legato & Johi in p̄tarchaz Costanti nopolitanū electo n̄ris
& eiusdē sedis n̄ficijs, Et venerabili fratri wernero archiepo tres
ueren̄ necnō nobillib; vir̄ Ludouico comiti palatino Heno & Ca
rolo de malareff, domicello arminen̄, in puincia Romandiole
p nob & sc̄a romana ecclia rectori S, & aplice dei bñ, Terrenas
affectiōes tenebrare hūanas p̄stat liberandas p modulo lumina
tōis cū lux illa q̄ dicit, Ego sū lux mūdi se lūmantē oñdit: & p q̄n
to terreno detinent affectu minus illius splendorem p̄tingūt in q̄
edocemur errore cauendū: amorēq; rectū seq̄ndū vt viā om̄ia ad
illā pacē q̄ ē cū deo hōi mortali felicit̄ p̄ferenda q̄ quā negare nō
possumus ip̄os errores cōmissos circa papatū nosq; aduersan
tūz astutijs repulsos ad pacē & ecclie xp̄i clar̄ statū p viā renūcia
tionis p̄ p̄gressu firmiē desiderantes vt cū spes aliq̄ scintillaret oc
currim̄? crogādo Ex eodē igit affectu p̄tinuato intellecta p̄uidēs
tia regia cum affectiōe concordī ad ecclie pacē cū natōib; q̄s vo
cauit ad ciuitatē Constan̄, ex hilarati libenti aīo p̄mpti sumus vt
semp fuim̄? p extirpatōe horrendoz sc̄sinatū & aēgra vntione me
rito optanda & p̄ficienda dimittere libere papatū, quīs nob clarū
tā ex titulo sancte mēorie vrbani, vi, p̄decessor̄ n̄ri & canonica n̄ra
electione q̄ clarissime ex n̄ra puritate cū efficac̄ volūtatē & recta
Quapropt̄ potius & alti? rē ip̄am & effectū q̄ intendit̄ serenitatis
regie cor̄ mentē anīmū & opa post sui aduētū ad Constan̄, fructuo
sa aduertētes q̄q; extrinsecus quis artificio demonstrauit & p̄fide
tes exinde de eius serenitatis dispositiōe deo grata & in eo sperātes
cū? res gerit̄ q̄ serenitatē eandē diriget in agēdis & nos etiā q̄ p̄
missoz effectū istis ibidē & vt possitis in p̄dictis efficere meli? & va
lere q̄ efficaciorē p̄tātē a nobis p̄stiterit vos h̄re nobis seu illis ex

Bessio XIII

nobis q̄ ubi illi interfuerint congregatiōz ipsaz inq̄ntū p̄ dictā ser-
nitatē regiā z nō Baldesare se nūcupari facentē Johem. xxiij. vo-
catā vice nostra ad p̄dictoz effectū notādi z auctorizandi in ḡna
le p̄ aliū: remota tñ om̄inō dicit Balthesars p̄sidentia z p̄sentia ab
eisdē: necnō oīa q̄ postq̄ sic feceritis disponēt p̄ v̄a reintegratiōe
ac vnione ecclie ac p̄fatorz sc̄ismatū extirpatōe p̄ congregatiōz eā-
dē: remotis: vt p̄mittit p̄sidentia z p̄senta dicit Balthesars vice n̄ra
sūt auctorizandi z p̄firmandi plenā z liberā de plenitudine p̄tatis
p̄cedimus tenore p̄sentis facultatē. Datū ariminij. iij. idus Mar-
tij. Pontificatus nostri anno nono.

Gregorius ep̄us seruus seruoꝝ dei dilecto filio no-
bili viro Carolo de malatestis, domicelo
lo arimineni. In p̄nuicta n̄ra Romandiole p̄ nobis r. s. Ro. ecclie
sua rectori Salutē z aplicā b̄ndictionē. Cū ad laudē oīpotentis
dei z bonū ecclie sue. s. p̄ vnione reintegratiōe z pace christianoꝝ
z sc̄ismatū extirpatione p̄chdolor nūc v̄gentū v̄tra alios nunci-
os n̄ros te tanq̄ n̄ram ad maiestātē regiā Constan. p̄sonalr̄ desti-
nemus nos volentes p̄iter z optantes vt eo p̄fectius p̄ficere va-
leas in p̄missis q̄ maiori fueris auctoritate munitus. tibi cū subor-
dinata sit renūctatio canonice z certe electiōi vn̄ci futuri summi
pontificis z alia etiā necessaria habeant interuenire. pro p̄dictoz
effectu salubriter p̄sequēdo tibi p̄ueniēdo: aut illis cū q̄b̄ tue p̄-
uidētie videb̄t expedire modis p̄gruis z opportunis tractandi
p̄acticandi z p̄cludendi q̄ tibi v̄isa fuerint v̄tilia z necessaria. ad
p̄dicta: etiā si fuerint talia que mandata alia z tibi data excede-
rent q̄ntūcūq̄ z mandatū exigent specificū z speciale. Et si aliq̄
videb̄t tibi magis p̄uenire p̄sone ecclie illa expediri facien-
di p̄ p̄sonā ecclie quā elegeris z ei sic electe et iuxta tuā dispo-
sitionē facture p̄ntis tenore de plenitudine aplicē p̄tatis plenam
z liberā p̄cedimus facultatē. Datū ariminij. iij. idus Martij. Pō-
tificatus nostri anno nono. Quibus bullis lectis dñs Carolus
put in eisdē p̄tinebat h̄is maiorē auctoritatē q̄ ceteri cōmissit p̄fa-
to dño Johi dñici cardinali vices suas ad auctorizandū z appro-
bandū dicitū p̄ aliū. Quā cōmissione in se receptes facta breui col-
latōe cū thēmate Dēs vnānimes in oīone estote: auctorizauit del-
lum put in cedula tenore sequentis.

Session XIII

Cedula auctorisationis concilij.

Quia sanctissimus dominus dominus Gregorius papa. xij. audiuit in
bul^o sancte congregatiois p^o gnali concilio Constantiensi in christi nomine con-
gregata. Idcirco idem dominus noster audius ecclesiastice unionis et refor-
mationis et extirpationis hereticis unitatis commissionem fecit. put in
eis de litteris tunc lectis dominos. scilicet Petri. Luce. quod de commissione et ma-
dati vigore Johannes misericordie diuina etc. Sixti presbyter cardis
nalis Ragusinus vulgariter nuncupatus pro me et collegis meis in
hac parte hic existens. in nomine patris et filij et filii auctoritate domini nostri pa-
pe quantum ad eundem spectat: ut predicta sancta unio reformatio et her-
retice unitatis extirpatione deo auctore meliorem sortiantur effectum: et
ut sub diuersorum professione pastorum discedentes christianissimi in unitate
telecte misericordie ecclesie et charitatis vinculo coniungantur istud sacrum concilium
generale conuocet: et omnia pro ipso agenda auctoritate et confirmatio iuxta mo-
dum formam et put in litteris domini nostri nunc lectis plenius continetur.

His autem pactis reuerendissimus pater dominus Bartholomaeus archiepiscopus
mediolanensis. legebat capitula et ordinationes preceptas pro concilio Con-
stantiensi. tenores vero dictorum capitulorum sequuntur et sunt tales.

Cum principium cuiuslibet rei potissima pars sit ut principium decens et
amabile deo et possibilis ecclesie reintegratione fiat. Sacrosancta ge-
neralis synodus Constantiensi. in spiritu sancto legitime congregata ecclesiam
catholicam reprensans: ut iste due obedientie videlicet illa que profertur Johes
xvij. olim fuisse papam. Et illa que profertur dominum Gregorium. esse papam
uniantur unum alteri: et altera alteri coniungantur sub capite christo dictas
conuocatione auctorisatione approbatione et confirmatione nomine illius
domini qui in sua obedientia dicitur Gregorius. nunc factas quantum ad ipsum
spectare videtur: quod abundans ad certitudinem pro bona cautela nemi-
nocet: sed omnibus predest in omnibus et pro omnia admittit et amodo has
supradictas obedientias coniunctas unitas esse decernit et declarat
in vno corpore domini nostri iesu christi et huiusmodi sacri vobis concilij genera-
lis in nomine patris et filij et spiritus sancti. Tolluntur processus et ca. in duabus
obedientijs hinc inde decreti occasione scilicet.

Aliud capitulum.

Sacrosancta synodus generalis Constantiensi. etc. Pro
maiori pace et securitate unionis ecclesie

Bessio XIII

clesie oēs et singulos p̄cessus censuras penas et s̄nias ī olim vocati
Joh̄is et eius q̄ d̄: Grego. xij. obedientijs iā p̄iunctis occasione
v̄l ex cā sc̄s̄matis h̄inc v̄l inde latas decretas p̄mulgatas seu ful
minatas et oēm exinde p̄tractā maculā sine notā turis aut facti q̄
ad easdē obedientias tollit abolet et irritat atq; cassat. Om̄s q̄ et
singulas p̄sonas dictarū obedientiarū cuiuscūq; p̄ditōis vel sex
existāt in statib; dignitatib; et officijs q̄ al̄s canonice seu rōnabil̄
tenēt possident et exercent ad abūdantē cautelā habilitat: et cū eis
q̄ntū opportunū fuerit aut indigent dispensat hec sc̄ta synodus ex
certis bonis respectib; statuit et ordinat q̄ p̄ notarios q̄ de p̄mis
sis rogabunt instrumentis p̄ eos p̄ficiēdis nulla fiat mentio de ro
mano pontifice vel sede aplica. Sed de anno regnoz sereniss̄imi
p̄ncipis d̄ni Sigismūdi Ro. et Hun. rē. regis. et hoc vsq; ad cessā
onem inclusiue. His deniq; lectis dictus d̄ns Joh̄es d̄n̄s car
dinalis ragusinus p̄ cardinales s̄istentes in p̄cllio receptus est ad
osculū pacis et collocatus ē inter Franciscū venetiarū. et anthoniū
aquilegiē. p̄b̄ios cardiales. fuitq; p̄sequēter cantata missa de sp̄i
sancto p̄ d̄n̄m almanū cardinalē p̄santū cū s̄mone ad clez. et post
modū missē officio finito accessit locū p̄sidentie dictus d̄ns reue
rendiss̄imus Joh̄es ep̄s Hostien. cardinalis v̄tuarien. fuitq; dis
cutū officiū letaniarū altaz more sessionū cū euāgelio. Si q̄s venit
ad me et nō odit p̄cem suā rē. Et dictus d̄ns Job yenner legebat
bullā d̄icti d̄ni Grego. ad cessionē papatus tenoris sequētis.

Procuratorium ad renunciandum rē.

Gregorius ep̄us seruus seruoꝝ dei dilecto filio nob̄i
li viro Carolo de malatesti. domicello
ariminen. in p̄uincia Romandiole p̄ nob̄is r. s. Ro. eccl̄ia recto
ri Salutē et aplicas b̄nd̄i. Diuina gra dirigēte fideliter et pure co
nati fuimus ab ip̄o initio nostre assumptionis sc̄isma extirpare et
ecclesiā deducere ad clarū et pacificū statū integraliter et vt debu
mus et volumus et p̄t̄yue cū potuimus aduertere oportunitatē
faciendī efficaci voluntate adhibuimus diligentī nr̄am: sed flu
tus diuersaz cupiditatū tenebrarū a timore altiss̄imi alienaz mul
tis et varijs inuolutionibus facto p̄posito obstiterunt et per v̄las
duras multiplici delicto astrictos incidere cōpulerūt. Et cum nu
per v̄r̄similit̄ dubitaremus grauiora p̄parari recenter recepim̄.

Beſſio XIII

de celo lumē aperiri: et reglā maiestates p̄ maturos p̄cessus pura
mente ad lucē et pacē integrā christianoz sc̄smatis de celo repul-
sis desideria p̄uenire corruptis affectib⁹ obuiando et rectas vias
oprando de q̄b⁹ gr̄as altissimo reddimus et ab eo leticiam suscipi-
mus sine cul⁹ gr̄a nullū rectū efficaciter fundamentū a qua q̄des
diuina gr̄a nō dubitamus tuā nobilitatē et aim fuisse et esse p̄stan-
ter directū. Cū ergo destinauerimus p̄stantiā ad eandē reglā ma-
iestate dilectos filios Johem t̄iti. s. Sixti p̄bim cardinale sedis
ap̄lice legatiū. et Johem in p̄tarchā p̄stantinopo. electum. n̄ os et
eiusdem sedis n̄ctos cū certis l̄tis et mandatis n̄ris fideliter p̄ce-
ptis fm̄ oportunitatē q̄ tunc v̄sdebat. Nūc vero spe bona p̄cepta
dilatato corde christianoz pacem et integrā vnionē in d̄no deside-
rantes tuā nobilitatē in qua plene p̄fidimus et charissimā vt p̄so-
nā n̄ram tenem⁹ duce d̄no ad reglā maiestate ipsam in Cōstantiā
destinamus vt animus tuus quē semp̄ inuenimus sacre vnionis
amatorē nobiscū leticia impleat. Et p̄terea ad p̄dicta oīa plena-
ria exequēda te q̄ etiā in ciuitate n̄ra Arimīnē. et in nōnullis pro-
nobis et eadē eccl̄ia in tp̄alib⁹ es v̄scarius oīni mō v̄sa iure et for-
ma q̄b⁹ mel⁹ fieri possit tenore p̄ntis de plenitudine ap̄lice p̄tatis
p̄curatorē n̄m facimus specialē dantes et p̄cedentes tibi et p̄cura-
tori n̄ro de plenitudine dicte ap̄lice p̄tatis oīnimodā plenā et libe-
rā facultatē n̄ro et dicte eccl̄ie noiē tractandi p̄curandi totalr̄ p̄clu-
dendi et effectualiter inducēdi sincerā et integrā vnionē eccl̄ie san-
cte dei p̄ oēm et quālibet rōnabile v̄sā p̄unctim et diuisim q̄ tibi p̄-
curatori n̄ro v̄sdebunt accommoda ac quōlibet opportuna. etiam si
forent maiora exp̄ssat⁹ et mandatū exigerēt q̄ntūcūq̄ speciale et
q̄ nos ipse facere possemus si p̄sonalr̄ itereſsem⁹ p̄mittētes deo
et eccl̄ie. s. dei ratū gratū et firmū p̄petuo ir̄reuocabilr̄ bituri q̄cqd
p̄ te p̄curatorē n̄m actū gestū seu factū fuerit in p̄missis id facturū
dante d̄no inuolabilr̄ obseruari. p̄mittentes fide et sub testatōe
diuini iudicij q̄ p̄tatem h̄mōi tibi sic vt p̄p̄itit attributā et p̄cessā
reuocare nō intendimus nec reuocabimus te p̄bo publice vel oc-
culre et supplētes oēm defectū si q̄s in p̄nti mandato fuerit admis-
sus vel in eo aliqd est omissum. Datum arimī. vj. idus Martij.
Pontificatus n̄ri anno nono.

Qua cedula lecta d̄no Carolo leuans se dixit hec verba. Cū

Beſſio XIII

ſanctiſſimus dñs noſter Grego. papa duodecimus me ſuū pcuratorē pſtituerit ad cedēdū modo ⁊ forma put in ſuſſiſtis nūc lectis digiſcit ꝓtineri. Ego Carolus ſup dictus ſciēs intentionē dñi nri ſanctiſſimi Grego. pape. xij. fuiſſe ⁊ eſſe totalē ad reintegratio nē chꝛiſtianoꝝ ſi poſſit largiente dño fieri. ꝓn hoc oēm q̄ntū in eo eſt operā pſtare p futurā papatus ceſſionē p ſe ⁊ ſuos ⁊ q̄dem ab oīmibꝫ cauēat q̄ hoc ſctm ꝓpoſituz impedire poſſent aut differre p h ſacrū ꝓciliū declarari ⁊ determinari peto hūiliter ⁊ iſtanteꝝ vtrū p vnione eccleſie dei ⁊ totali reintegratioꝝ p dei grāꝝ pcuranda iacꝛo ꝓcilio vtile ⁊ expediens vſdeat q̄ noie pſati dñi pape fiat hic Coſtante ceſſio anteꝝ Flicā accedat ſeu an petrus de luna q̄ in ſua obedientia dī bñdictus cedere velit vñ nolit experiat Quibꝫ dictis pſatus dñs archieꝓus mediolaneū. in ambone exteꝝſus deputatus p ſynodū reſpondit in modū q̄ ſequitꝫ.

Conclūū determinat q̄ vtile ⁊ expediens ē q̄ fiat hic in Coſtante renunciatio.

Sacroſancta gñalis ſynodus Coſtanti. determinat ⁊ declarat expediens ⁊ vtile fore p vnione. ſecleſie dei ⁊ totali reintegratioꝝ p dei grām pcuranda q̄ noie illius dñi q̄ in ſua obedientia dicit Grego. xij. fiat hic. in Coſtante ceſſio anteꝝ Flicā accedat ſeu an Petrus de luna q̄ in ſua obedientia dicit Benedictus cedere velit vel nolit experiat. Subſequenter dicitus dñs archieꝓiſcopus mediolaneū. legit capitula que ſequuntꝫ.

Q̄ vacante ſede nō ꝓcedat ad electionē romani ꝓtiſſicis.

Sacroſancta generalis Coſtanti. ſynodus ad ſacellus liberius ⁊ vtilius integrā vnionē eccleſie ꝓſequendā ꝓnūciat ſtatute ⁊ ordīnat q̄ ꝓtertu cuiuſcūꝫ ceſſionis aut vacatioꝝ ſedis aplice ſiue papatus durante ꝓnti ꝓcilio facte vel facende ad electionē futuri ſūmi ꝓtiſſicis nullatenus ꝓcedat ſine deliberatione ⁊ ꝓſenſu huiꝫ ſacri gñalis concilij ⁊ ſi ꝓtrariū fieret ſit ipſo facto auctoritate huiꝫ ſacri ꝓciliij irritum ⁊ inane. nulluſqꝫ electū ꝓtra hoc decretū in papā recipiat nec illiꝫ pape quoꝫmodo obediat ſub pena maledictionis ⁊ fauorice ſciliſmatis ꝓnianiſqꝫ in hoc caſu eligētes ⁊ electiꝫ ſi ꝓſentiat ac illi

Beſſio XIII

adherētes penīs p hoc ſacrū ꝓcllū ordinādīs, Suspendit q̄s dī
cta ſancta ſynodus p bono vnionīs ecclīe omīa iura poſitua in
ꝓcllīs gñalibz edita z ipſoz ſtatuta ordinatōes ꝓſuetudīnes z ꝓ
uilegia q̄buſcūqz ꝓceſſa: z penas ꝓ q̄ſcūqz editas inq̄ntū dīcti de
creti effectū impedīre poſſunt quoquo modo,

Electio ſūmī pontificis fiat mō z forma ꝓ ꝓcllū ordi
nandīs: z ꝓ ꝓcllū nō diſſoluat donec ſit facta electio: z
q̄ ad h̄ rex romanorū det operam,

Sacro ſancta gñalis Conſtan. ſynodus vt ecclīe ſancte
dei eo melius z ſincerius ꝓuideat ſtatuit z ordiat
ꝓnūciat z decernit: q̄ primā electio romani pontificis fiat modo
forma loco z tpe z materia ꝓ ſacrū ꝓcllū ordinādīs, Et q̄ idē ꝓcl
lū poſſit z valeat in futurū q̄ſcūqz ꝓſonas cuiuſcūqz ſtatus obediē
tīe ſunt aut fuerit ad electōz h̄mōl actiue z paſſiue z alios q̄ſcūqz
actus ecclīaſticos z oīa alia opportuna: nō obſtātibz q̄buſcūqz ꝓ
ceſſibz ꝓēis aut ſentētijs habilitare recipe z deputare mō z forma
q̄bz etiā videbit̄ expedīre, q̄ ꝓ ſacrū ꝓcllū nō diſſoluat donec
electio h̄mōl fuerit celebrata, Exhortās dīcta ſctā ſynodus inuſ
tīſſimū ꝓncipē dñm romanorū z hungarie regē ꝓſter z req̄rens q̄
tenus tāqz ꝓius ecclīe aduocatus z ſacrī ꝓcllīj deſenſor z ꝓtector
oēm ad hoc opam efficacit̄ impendat z verbo regto velle facere h̄
ꝓnūciat ac lras ſue maieltatis deſup fieri decernat,

Concllū omnia ꝓ Gregorū, xij, in ſua obedientia alias
canonice z rōnabilr̄ geſta approbat z ratificat,

Sacro ſancta gñalis ſynodus Conſtan. R. omīa z ſingu
la ꝓ illū dñm q̄ dī Greg. xij, in ſua reali obediē
tia ꝓlica auctoritate mediate v̄l imediate als canonice z rōnabilr̄
hucūſqz geſta facta diſpenſata ordinata ꝓceſſa z indulta: z etiā
vſqz ad tps ſue noticie renūciatōis ꝓ eo faciende qd̄ tps vltra mē
ſem poſt h̄mōl renūciatōnē volumus extēdi gerenda faciēda diſ
ſpenſanda ordinanda ꝓcedenda z indulgenda ex certa ſcientia ra
tificat z ex ſuperabundanti cautela ad certitudinē boni approbat
z firmat, ſtatuens z ordinans q̄ ex cauſa vel occasione ſclimatis
vel cuiuſcūqz macule vel inhabilitatis ex eo ꝓuenientū nō vale

Sessio XIII

ant infringi vel extra ea excipi aut in dubiū reuocari nō obstantibus dispositionibus in contrarium facientibus.

Decretū q̄ nō reeligat Gregorius: nō esse factū ad ipsius Gregorij inhabilitatem.

Sacro sancta synodus ḡn̄alis Constañ. declarat statutū seu ordinatiōē factam alias p̄ illud sacrum cōciliū in quo inter alia cauetur q̄ ille dñs qui dicitur in sua obedientia Gregorius. xij. nullo vnq̄ tpe reeligatur in papā nō fuisse factum ad ipsius dñi Greg. inhabilitatem tanq̄ nō sit capax papatus: s̄ pro bono pacis ecclesie et futuris scandalis scrupulis et suspitionibus euitandis.

Cōciliū reseruat et facturū declarat q̄ p̄uidebit vbi duo vel plures in eodē titulo ex diuersis obedientijs concurrūt.

Item sacrosancta synodus Constañ. reseruat et se facturū declarat. vbi duo vel plures in eodem titulo ex diuersis obedientijs concurrunt q̄ sacrum cōciliū cū debita mansuetudine et rōnabili equitate: ita q̄ vna pars alia deterius nō tractabiliter vtriusq̄ obedientie honore q̄ntū fieri poterit saluo per se vel ad h̄ specialiter deputandos anteq̄ sepabit. p̄uidebit mō et tpe.

Cōciliū recipit et admittit in cardinales. cardinales dñi Gregorij pape. xij.

Item sacrosancta synodus Constañ. ex nunc immediate post cessionē seu renūciationē noīe illius dñi qui dicit Gregorius. xij. de papatu p̄ eundem faciendum ipm dñm Gregorij et ruerēdissimos in christo p̄res dños Anthonij ep̄m Portuen. Johem et̄. s. Sixti Sabrielem et̄. s. Clementis. Angelum et̄. sanctorum Petri et Marcelli. Blandellum et̄. s. Sabine psbyteros. et Petrum. s. Warle in cosmedin diaconū sue obedientie cardinales recipit et admittit: eosq̄ vt tales haberi vult: et ab omnibus venerari. necnō dignitate emolimento voce et alijs cardinaliū priuilegijs vt veros cardinales vti frui pariter et gaudere. Saluis tamen alijs constitutionibus et statutis in presenti Sessione promulgatis et inferius promulgandis de electione roma

Bessio XIII

ni pontificis facientibus mentionem.

¶ Officiarii domini Gregorii gaudeant eorum officiis.

Item sacrosancta synodus Constantiensi, etc. statuit et ordiat quod omnes officiales et curiales eiusdem domini qui dicitur Gregorius, in officiis et gradibus ipsorum alias canonice adeptis gaudeant: et ea rationabiliter administrarent prout alii officiales alterius in differente salvo ubi in aliquo officio mutus vel certus numerus de his secundum consuetudinem romane curie circa quod sacrum concilium sibi reservat prout videndum cum debita mansuetudine et rationabili equitate: ita quod vna per alia deterioribus non tractabitur vtriusque obedientie honore quantum fieri poterit se salvo pro se vel ad hoc specialiter deputandos antequam separabatur prout videatur modo et tempore opportunis.

¶ Nullus recedat sine licentia.

Item Sacrosancta synodus etc. ne ante electionem futuram romani pontificis et aliorum in eodem concilio agentium ipsum sanctum concilium dissolvat perturbet: aut contra eius salutem vel prosperitatem aliquid machinetur, vel etiam contra ipsius statuta et ordinationes quolibet molestantur aut transgrediantur statuit ordinat et diffinit quod quicumque persona concilii cuiuscumque status gradus ordinis aut presentie existat ab hoc sacro concilio deinceps sine licentia concilii vel ad hoc deputatorum recesserit, et quicumque concilium aut quis alia persona ipsum concilium quolibet perturbaverit: aut contra eius salutem vel prosperitatem quicquam machinata fuerit vel ipsius sacri concilii presentie in hac presentia sessione statuta aut ordinationes temerarie violaverit infregerit aut transgressa fuerit villo modo tamquam vntionem perturbans: scilicet faciens, de heresi suspecta ac rea criminis lese maiestatis perpetuo sit infamis omnique dignitate honore statu officio et beneficio ecclesiasticis et secularibus, etiam si imperialis regalis cardinalatus aut pontificalis existat ipso iure punita ope promotionis omnino sublata nec aliquatenus amplius ei sanua dignitatis aut honoris ecclesiastici aut mundani.

¶ Imperator det opera ut concilium sit tutum.

Item sacrosancta synodus Constantiensi, etc. exhortat invictissimum principem dominum Sigismundum Romanorum et Hungarie regem quous placeat patentes litteras sue maiestatis sigillis dare et omnibus principibus vasallis et subditis sacri imperii et presentium civibus et locis civitatibus Constantiensi, precipere et mandare quod manutenebunt et defen-

Bessio XIII

dent p̄dictū sacrū p̄cellū in sincera z totali libertate in om̄i euentu
vsq; ad electionē futuri sūmi pontificis z alias q̄diu durauerit: z
q̄ si z q̄n sacrū p̄cellū deliberauerit ad electiōz romanū pontificis
hic fore p̄cedendū oēm ad hoc operā efficacē impendat q̄ h̄mōl
electio sit tā libera z secura: hoc autē specialr iurent rectores z p̄sū
les hui⁹ ciuitatis fidelr obseruare. Et quicūq; istā libertatē tutelā
aut securitatē aliquid impedierit: fraudē circa eā fecerit aut q̄n
tū in eo fuerit nō obseruauerit cuiuscūq; dignitatis status aut p̄di
tōis existat om̄i cessante p̄uilegio eo ipso s̄niaz impialis banni in
currat p̄petuo sit infamis, nec ei vnq; porte dignitatis pateant nec
ad aliqd̄ officiū publicū admittat, q̄nimo omnib; feudis ac alijs
bonis q̄ a Romano tenet imp̄so sit ipso iure p̄uatus. Ciuitas autē
seu vniuersitas Constantiā, nisi p̄sules z rectores p̄dicta obseruaue
rint: aut si 5 ea veniant eo ipso bāno impiali subiaceāt z oib; p̄u
legijs z libertatib; z gratijs ip̄ialib; seu regalib; sit penit⁹ destituta.

His autē plectis dicitus dñs Carolus facta pulcra collatiōe cū
themate. Facta est cū angelo multitudo celestis zc. p̄legit cedulā
de renūciatione papatus noīe dīcti Grego. in forma sequenti.

Carolus renūciat papatu noīe dñi Grego. xij.

Ego Carolus de malateis arimū. z nonnullaz aliaz terra
rū in t̄p̄alib; vicariis necnō p̄uincie Romandisole re
ctoꝝ p̄ scripsit in x̄po p̄re dño Greg. diuina p̄uidentia papa. xij.
z sancta romana ecclia ḡnals: atq; eiusdē sc̄tissimī dñi n̄ri pape
p̄curatoꝝ h̄is ad infra scripta plenū speciale z irreuocabile man
datū quēadmodū p̄stat p̄ bullā autenticā sc̄tissimī dñi n̄ri p̄dicti
p̄rime lecti nulla oppressus aut coactus violentia atz nullo duct⁹
errore vt oib; p̄te pateat p̄ effectū q̄nta sinceritate q̄ntaq; cordis
affectiōe sacra vniōis z reintegratiōe christianozū in v̄nitate. s.
m̄ris ecclie. p̄secutus fuit: p̄sequatq; p̄ viā etiā renūciatiōis in
clusiue pure z libere z sincere p̄curatoꝝ noīe ip̄i sanctissimī dñi
n̄ri Greg. pape. xij. in noīe p̄ris z filij z sp̄ūsc̄ti renūcio z cedo ex
p̄sse in his scriptis realiter z cū effectū iuri titulo z possessioni qd̄
quē z quā ipse h̄z in papatu z resigno noīe p̄fati dñi n̄ri papatu z
om̄e ius papatus titulū z possessionē qd̄ quē z quā h̄z corā dño
n̄ro iesu x̄po q̄ ecclie sue sancte est caput z sp̄ōsus in hac sacrosan
cta synodo z v̄li p̄cellio sanctā romanā z v̄lem eccliam rep̄ntante

Bessio XIII

Qua cedula lecta archiepiscopus mediolaniensis, Rüdendo ad p̄dicta legebat in hunc modum.

Sacrosancta generalis synodus Constantiensi in sp̄sancto legitime congregata v̄lem eccliam catholicā representans cessionē renūciationē et resignationē p̄ p̄te illius dñi q̄ in sua obedientia dicebatur Grego. xij. iuri titulo et possessioni qd̄ quē vel quā habuit in papatu: vel si quod quē vel quā nūc habuit in papatu p̄ magnificū et potentē dñm Carolū de malatestis, hic p̄ntem eiusq; ad h̄ p̄curationē irrevocabile p̄ eodē dño q̄ dicebat Grego. xij. factas admittit approbat et collaudat in noīe p̄ris et filij et sp̄sancti Amen.

Exquirat̄ petrus de luna auctoritate p̄ciliij ad cedendū.

Sacrosancta generalis synodus Constantiensi, etc. Cū in romana ecclia dudū grauis et pestilens exorta scissura hūano generi inimico p̄curante innumerabilia christiano p̄plo attulerat detrimenta, q̄b; obuiandis ac p̄ intergratione fabricae catholice q̄suis multa quesita fuerint remedia is mensis laboribus sollicitudinibus et expensis, inter q̄ p̄stantius et valdius totū pene christianitatis dudū et nup̄ etiā huic sacro v̄sum sit cessionē et renūciationē papatus fieri p̄ quēlibet p̄ papa seu Romano p̄tifice se gerentē, nec hactenus cessio seu renūciatio huiusmodi facta aut reintegratio aut scissinatis extirpatio fuerit subsecuta, misericors tñ et miserator dñs sponsam suā sanctā eccliam diebus p̄teritis resperit oculis pietatis, dñi v̄ic; in hac sancta Constantiensi synodo p̄ter nonnulla alia sancte vnionis ecclie p̄paramēta v̄iuncti sub capite christo in vna ecclia: duabus v̄ic; olim nūcupat̄ Johis et illius q̄ dicebat Grego. xij. obedientijs, magnificūq; dñs Carolus de malatestis, plenissimū ad hoc h̄is mandatū p̄ p̄fato dño q̄ dicebat Grego. xij. eiusq; noīe om̄i iuri titulo et possessioni qd̄ quem et quā vel si qd̄ quē vel quā habuit in papatu nō sine magno ipsius dñi q̄ dicebat Grego. xij. laudis p̄conio cesserit renūciauerit exp̄sse realiter et cū effectu et resignauerit noīe p̄dicti dñi q̄ dicebat Grego. xij. papatū et om̄e ius papatus titulū et possessionē qd̄ quē et quā si qd̄ quē et quā habuit in papatu, Lūc; Petr^o de luna in sua obedientia B̄ndictus nūcupatus dudū memoratā cessionis et renūciationis papatus v̄iā acceptauerit eāq; diuersis p̄missiōib;

Bessio XIII

votis et iuramentis firmaverit nec adhuc fecerit sed ptelaverit vscz
mō et put feretori christianitati est notoriū et māifestū sancta syno
dus Constan. sup̄dicta q̄ntū in ea est q̄ ad sanctā yntonē vtilē fu
rit nolens relinq̄re ip̄ouissum declarat statuit et diffinit p̄fatū Pe
trū de luna ex sup̄abundanti p̄curatores sacri cōcilij ad h̄ sp̄cāl
ter cōstituēdos loco et tpe opportunis fore solēnit req̄rēdū vt infra
spaciū, et diez req̄sitionē h̄mōi imēdiate seq̄ntiū om̄i iuri papat̄
q̄d se p̄tendit habere necnō titulo et possessiōi seu detentiōi eiusdē
cedat et renūciat totali et absolute. Q̄d si nō fecerit dicta sc̄ta syno
dus d̄m Petz ex nūc put ex tūc p̄nūciat decernit et declarat fuis
se et esse notoriū sc̄ismaticū antiq̄ tanti sc̄ismaticis nutritōrē defenso
rē fautorē approbatorē incorrigibilē et p̄tinacē hereticū a catholi
ca fide deuū p̄missiōnū votoz et iuramentoz suoz transgressorē et
eccl̄iam dei notorie scandalisante et p̄pterea om̄i honore et dignita
te etiā papali se reddidisse indignū. Ip̄m q̄ p̄ sacros canones fo
re ablectū electū p̄natū et p̄c̄sum ab om̄i iure seu possessiōe et detē
tiōe q̄ h̄z seu p̄tendit h̄re in papatu mādando p̄cipiendo et in h̄ibē
do eidē ne se amplius p̄ romano p̄tifice gerere p̄sumat oībz chri
stifidelibz etiā si imperiali regali cardinalat̄ pontificali aut alia q̄
uis eccl̄astica vel seculari dignitate p̄fulgeant ne eidē Petro aut
eius successoribz in hac pte postea obediāt pareāt vel intendāt au
xiliiū cōsiliū vel fauorē p̄tent vllō mō sed eū tāq̄ sc̄ismaticū eccl̄ia
stice yntonis p̄turbatorē et hereticū vident et p̄sequantur toto
posse bona fide realiter et cum effectu. Et huic sacro cōcilio ac fir
turo per dei gratiam Romano pontifici eligendū contra dictum
Petrum eius successorē fautores atq̄ sequaces quos etiā dicta
sc̄ta synodus tanq̄ sc̄ismaticos et hereticos vult p̄sequi et haberi
assistant fideliter et cum effectu inuictissimū d̄m p̄ncipem Sig
gismundum Romanoz et Hungarie rē. regem exhortans specia
liter et requisrens quatenus tanq̄ p̄ius ecclesie aduocatus et sacri
concilij defensor. hoc idem se mox tunc facturum et suis et sacri im
perij subditis mandaturum promittere dignetur et fideliter ob
seruare.

Quo capitulo lecto fuit responsum p̄ deputatos q̄ntuor natio
nū. placet. necnō p̄ d̄m Hostien. noīe collegij cardinaliū et demū
p̄ regem Romanoz. Placet.